

EEN CASUS APART

Gaza, een aantal schrijnende notities

A. Het begin van het einde

Theodor Herzl in 1896: *'Als ik een oud gebouw wil vervangen door een nieuw gebouw, moet ik eerst het oude gebouw vernietigen om een nieuwe te bouwen'.*

7 oktober 2023 was een terroristische aanval van Hamas, maar de reactie daarop was onmiskenbaar een terroristische tegenaanval. Kortom een geval van 'counterterrorisme' versus terrorisme, met de kanttekening dat het zogenaamde 'counterterrorisme' uitgemond is in staatsterrorisme.

In de vroege ochtend van 7 oktober 2023 verklaarde Netanyahu: Wij zijn in oorlog. Een paar uur eerder had hij al een uitgebreide mobilisatie van alle strijdkrachten met inbegrip van reservisten afgekondigd. Wij zullen de vijand met een vuurkracht bestoken zoals hij die nog nooit heeft gekend. Een alleszins disproporzionele reactie volgde.

Toen Netanyahu dat verkondigde, had hij de stap gezet van het stigma van Hamas als terroristische organisatie naar het vijandbegrip van de reactionaire Duitse rechtsfilosoof Carl Schmitt. Een woordvoeder van zijn kabinet riep: 'Haal alle gebouwen neer, bombardeer zonder onderscheid. Maak Gaza met de grond gelijk, doe dat genadeloos. Genade kent geen plek meer'. Vanaf nu moet het accent komen te liggen op het veroorzaken van zoveel mogelijk schade.

Wat later bracht Netanyahu in een speech tot het Amerikaanse Congres het volgende naar voren: 'Het is geen clash van beschavingen, het is een clash tussen barbarisme en beschaving, een clash tussen degenen die de dood verheerlijken en degenen die het leven rechtvaardigen, die het leven heiligen. En hij vervolgde: Onze *vijanden* zijn ook jullie *vijanden*, ... onze victorie is ook jullie victorie.

Twee weken voor de aanval van Hamas presenteerde de minister-president van Israël een kaart waarop de annexatie van Gaza en de Westbank al was ingekleurd. Zijn commentaar luidde: Het Joodse volk heeft een exclusief en onbetwistbaar recht om alle gebieden van het (historische) Israël, Galilea, de Negev, Golan, Judea en Samaria in te lijven. Wat we in Gaza doen, kunnen we ook op de Westbank, in Zuid Libanon, Beiroet en Syrië doen.

Toen het vredesproces in 2005 eindigde, hervatte Israël de bezetting van Gaza door in Gaza de eerste concentratiekampen te stichten.¹ De in 1948 ingezette Nakba is niet meer te stoppen, die blijkt een 'never ending story' te zijn.

De operaties van de staat Israël hebben tot doel de bevolking te terroriseren, haar als terroristen aan te merken, terwijl zij zichzelf niet als een 'terrorist' ziet maar als een natie die zichzelf moet verdedigen. Feitelijk is de natie gewoon een ordinaire 'staatsterrorist'. En als we naar de praktijk kijken, blijkt de staatsterrorist meer mensen te doden dan de terrorist die hij bestrijdt.

De geschiedenis heeft aangetoond dat als je eenmaal aangemerkt wordt als terrorist dat je daar moeilijk vanaf komt. En dat gold, om een voorbeeld te geven, ook voor Nelson Mandela. Lange tijd stond hij bij de inlichtingendiensten als terrorist te boek. Pas in 2008 werd hij in de VS van de lijst van terroristen geschrapt, vijftien jaar nadat hij de Nobelprijs voor de Vrede had ontvangen.

B. De teloorgang van de moraal

¹ In 1932 was slechts twee procent van het Mandaatgebied Palestina in Joodse handen. In 1944 was dat percentage gestegen naar 6%. Joodse nederzettingen waren slechts stipjes op de Palestijnse landkaart. Tegenwoordig tref je in Palestina overal muren en afscheidingen aan. Palestina is een grote openluchtgevangenis.

De mensenrechten zijn politiek geworden en daarmee een speeltje van machthebbers. In deze wrede oorlog worden de onschuldigen (vrouwen en kinderen) als nevenschade (collateral damage) beschouwd.

En dat is niet nieuw want in de Bijbel en de Thora lezen we al dat bij het uitmoorden van de vijand ook vrouwen, kinderen en andere onschuldigen zijn inbegrepen.

Leidt het ontkennen van de rechten van de Palestijnen en de ontkenning van de niet te stuiten tendens in de westerse beschaving om een genocide te plegen in werkelijkheid niet tot een vergaande vorm van vernietiging?

Ontkenning ervan leidt, zo wijst de praktijk uit, tot meer vernietiging. Kortom, het zal niet bij een vernietiging van Gaza alleen blijven.

De algemene instemming met het 'uitwissen van Gaza' heeft een enorme schok teweeggebracht in de wereldwijde morele orde.

In het verleden was het voeren van oorlog een militaire aangelegenheid waar de moraal de grote afwezige was, nu ligt de moraliteit in zijn algemeenheid onder vuur.

Op de keper beschouwd houdt de instemming van de westerse landen méér in dan een gebaar, zij ondersteunt namelijk het doel de Palestijnen alle waardigheid te ontnemen, een waardig leven leiden is hen niet gegund.

Het paradoxale van deze houding is dat het afstand nemen van de morele codes gerechtvaardigd wordt in naam van de moraliteit.

Europeanen vinden dat zij een historische verantwoordelijkheid hebben aangaande de Joden en hun veiligheid moeten garanderen. Maar het niet te loochenen feit is dat er in Gaza een humanitaire crisis plaatsvindt die veroorzaakt is door Israël.

In geen van de oorlogen die er sinds de Tweede Oorlog zijn gevoerd, is de steun van de westerse landen en de schaal van vernietiging zo groot geweest.²

Stel je eens voor dat er nu 60.000 Duitsers, Fransen of Amerikanen vermoord zijn, zou men dan ook niet ingrijpen, zou iedereen dan ook de schouders ophalen en de andere kant uitkijken?

Israël begaat nu de ergste misdaad in de naoorlogse geschiedenis van de mensheid, het is een bijzondere vorm van genocide, een technogenocide.³

Deze genocide is transnationaal, gecoördineerd en georganiseerd door de meest geavanceerde kapitalistische landen.

Het leveren van militaire steun, van wapens, het delen van informatie en inlichtingen, het zaaien van verwarring op diplomatiek gebied, het al of niet leveren van gebrekkige voedselhulp, het weggijken bij de massaslachting is aan de orde van de dag.

De afstammelingen van degenen die eeuwenlang door christenen en Westerse racisten zijn veroordeeld, behoren nu zelf tot de categorie van veroordeelaars. Voor alle duidelijkheid, het zijn *niet* de Palestijnen die de afgelopen twee millennia de Joden veroordeeld hebben.

C. De banalisering van de taal

² Er bestaat een enorme disbalans voor wat betreft de investeringen in het defensieapparaat tussen Israël en Palestina.

In 2023 besteedde Israël, met bijna 10 miljoen inwoners, 27.5 miljard euro aan bewapening; Palestina, 2.2 miljoen inwoners, 500 miljoen euro waarvan een deel in de zakken van de Hamasleiders is verdwenen. Nederland met bijna 18 miljoen inwoners gaf in 2024 21,4 miljard euro uit aan bewapening.

³ Technogenocide: is een genocide die uitgevoerd wordt met de meest geavanceerde technische middelen om op een superieure wijze de macht te veroveren en de vijand te dehumaniseren en te vernietigen. In Bosnië vocht men nog met klassiek wapentuig (allerhande geweren etc.), in Rwanda nog met machetes.

De oorlogsretoriek die door machthebbers en oorlogspropagandisten wordt uitgekraamd verkracht de taal. Ook wordt de taal uitgehold als mensen die het doden van mensen een halt willen toeroepen voor *antisemit* worden uitgescholden (antisemit wordt zo een loos begrip), als een leger die de vijand dehumaniseert in moreel opzicht aanvaardbaar is, als een militaire operatie openlijk gericht is op het liquideren van Palestijnse burgers deel uitmaakt van een, volgens Israël, lokale Israëlische Hamas-oorlog.

De kritische geluiden en de scherpe afkeuring in westerse landen van dé algemene instemming met en ondersteuning van deze oorlog heeft in dat land een ongemeen felle reactie uitgelokt.⁴ Wij zijn kennelijk vergeten dat de dehumanisering van de vijand het verlies van humaniteit insluit van degenen die ze articuleerd hebben. Al met al is er sprake van een ernstig misbruik en vervuiling van woorden en een omkering van waarden in de politieke discours. Er is een oppressieve atmosfeer van verdachtmaking en beschuldiging gecreëerd die de vrijheid van meningsuiting ernstig onder druk heeft gezet.

D. De absolute exclusiviteit van de Holocaust

Na de Tweede Wereldoorlog vindt er een proces van sacralisering van de Holocaust plaats.

Volgens de Bijbel is het gebied beloofd aan de Joden. Voor de Palestijnse activisten – zij erkennen dat de Joden met het land een historische connectie hebben – is het gebied een koloniaal project dat begonnen is in het interbellum tijdens het Britse mandaat. Vooral na de Holocaust is de erkenning van een Joodse staat in een versnelling geraakt.

⁴ In een reflectie op het gebruik van het begrip genocide getiteld: 'Wie zijn de moordenaars van de geschiedenis', analyseert de Frans-Joodse historicus Pierre Vidal-Naquet de wijze waarop in conflicten een gecodeerde taal wordt gebruikt met als doel de geschiedenis te herschrijven en naar zijn hand te zetten. Overigens was hij ervan overtuigd dat Israël Palestina op een gegeven moment zal uitwissen.

Na de Tweede Wereldoorlog was de discussie actueel of de Holocaust een product (standpunt van de Kritische Theorie, de Frankfurter Schule) of een aberratie (anomalie, afwijking) was van de westerse beschaving? Feit is dat de Holocaust te pas en te onpas wordt ingezet in de discussie.

Holocaust betekent een totale vernietiging van een volk, in tegenstelling tot genocide wat op zich weer niet een totale vernietiging inhoudt.

De vraag in dezen is: wat is nu totaal? Ook het Joodse volk is in de Tweede Wereldoorlog niet geheel uitgeroeid!

(Holocaust is afgeleid van het Oudgriekse woord *Holokauston*, dat letterlijk 'geheel verbrand' betekent. Buiten de muren van het oude Jerusalem werden kinderen geofferd die op een brandstapel werden gelegd. Voor de Joden waren zij een 'brandoffer').

E. Veiligheidspolitiek en het recht op zelfverdediging

Veiligheidspolitiek is een politiek onderwerp overhevelen naar een veiligheidsprobleem. In principe is het het definiëren en vaststellen van een bepaalde bedreiging en van *wie* en *wat* wordt bedreigd.⁵

Dat recht op zelfverdediging dat voortdurend als argument wordt aangevoerd zal er hoe dan ook in Gaza toe leiden dat de vrede er nooit zal komen.

Op het politieke vlak meent (extreem)links dat Israël geen bestaansrecht heeft, omdat het een koloniaal/patriarchaal/militair/machtspolitiek project is. Rechts beweert dat het uitgaande van een islamofobisch wereldbeeld gelegitimeerd is moslims plat te bombarderen en dat Palestijnen *geen* recht hebben op een staat.

⁵ In Nederland gebeurde dat door een asielnoodwet en een aantal noodwetten af te kondigen tijdens de coronacrisis. Maar de praktijk wijst uit, zie bijvoorbeeld Duitsland in de jaren zeventig ('Deutschland im Herbst'), dat bij elke dreiging van een binnenlands of internationaal conflict de noodwet uit de kast wordt gehaald.

F. Judaïsering van Palestina

Friedrich Nietzsche stelde dat geschiedenis altijd geschreven wordt vanuit een bepaald perspectief en dat het verleden gezien wordt vanuit een verschillend gezichtspunt van diverse perspectieven, hoewel, volgens hem, sommige perspectieven empirisch gezien betrouwbaarder of minder een verdraaiing zijn dan andere.

De gevierde Engelse historicus Edward Gibbon schreef in 1776 dat Fenicië en Palestina voor altijd in het collectieve geheugen van de mensheid staan gegrift. Voor wat betreft het Palestijnse volk betekent dit dat het een polytheïstische en multiculturele achtergrond en een meervoudige identiteit heeft die beide diep geworteld zijn in het verleden. En dat beeld wordt *niet* geschetst in de oriëntalistische, bijbelse en kolonialistische geschriften, en in de geschiedenisliteratuur en het collectieve geheugen van het Westen. In Israël is dat weer sterk gekleurd door de zionistische interpretatie van de Bijbel.

Na 1948 wordt daar een nieuwe dimensie aan toegevoegd, dan probeert de nieuwe Israëliëse geschiedschrijving *de nederzettingskolonisatie* te verbinden met democratische actie, die, en dat spreekt voor zich, in tegenspraak met elkaar zijn.⁶

Terug in de tijd, geschiedenis als een construct

De oudste vermelding van Palestina dateert uit de late Bronstijd. Zo is er volgens de boeken al in het jaar 1276 voor Chr. sprake van handel tussen een land met die 'naam' en Egypte. In de bestaande literatuur is er een discussie gaande over herkomst van de naam Palestina, de naam zou afgeleid zijn van Peleset.

⁶ Er zijn tegenwoordig een drietal typering van de Palestijnen te vinden in:

- a. De beschrijvende geografie en de Israëliëse kolonialistische geschriften.
- b. De vertogen van de Nieuwe geschiedenis van Israël waarin duizenden jaren Palestijnse geschiedenis een appendix is van de Israëliëse geschiedenis. Zo staat Israël's bijbelindustrie met zijn Hebreeuws gezinde projecten in een rijk gesubsidieerde en grootscheeps gefinancierde koloniale traditie.
- c. De inheemse en gedekoloniseerde kennis van de geschiedenis van het Palestijnse volk (van schrijvers zoals Edward Said en Frantz Fanon).

In ieder geval horen Kanaän en de Filistijnen bij het gebied. Ook wordt doorgaans Galilea daartoe gerekend. Hoe dan ook, Palestina was een naam die verbonden was met een grote regio.

Volgens de Syriërs waren de Palestijnen in de tijd van Herodotes (460–400 v. Chr.) een volk van Feniciërs, Filistijnen, Arabieren, Egyptenaren en een paar andere volkeren. Dat hing natuurlijk samen met wat zij toen als Palestijns gebied beschouwden.

Herodotes (5de eeuw voor Chr.) was de eerste historicus die een duidelijke beschrijving geeft van een land tussen Fenicië en Egypte dat polytheïstisch was en Palestina werd genoemd.⁷ En, voegde hij eraan toe, dat groter was dan het oude Filistina, later Filistea genoemd, het gebied waar de Filistijnen langs de kust woonden die waarschijnlijk uit Kreta afkomstig waren.

Dat gegeven wordt ondersteund door het feit dat er in de afgelopen eeuw veel tempels van meerdere goden gevonden zijn in Palestina.

Hun beschrijving is tamelijk aannemelijk want Herodotes en Thucydides maakten in die 5de eeuw al een onderscheid tussen muthos (mythe) en logos (wat wil zeggen dat op basis van redelijke argumenten de werkelijkheid beschreven dient te worden).

We moeten in deze kwestie een duidelijk onderscheid aanbrengen tussen het collectief religieus herinneren en het op bewijs gebaseerd wetenschappelijk onderzoek. En daaruit blijkt dat Palestina polytheïstisch is, een pluralistische cultuur heeft en een archeologisch aantoonbaar verleden kent.

⁷ De Jood was enkel verbonden met Judea, met een inwoner van Judea, een van de vele regio's in Palestina. De inwoners van Judea werden in Assyrische geschriften, 9-8ste eeuw voor Chr., Israëlieten genoemd. Een bron vermeldt dat de Israëlieten een nomadevolk was, dat oorspronkelijk afkomstig was uit Babylonië. Hoe dan ook, zij waren geen ras of etniciteit maar hingen een geloof aan, dat later het Joodse geloof werd genoemd.

Pas in de 19de eeuw worden zij onder invloed van het Darwinisme als ras gezien. Na de Holocaust weer als een etniciteit (Arabische, Falasha (Ethiopië), Russische, Duitse en Poolse Joden).

En dat heeft de volgende consequentie. Het toont aan dat praktisch de gehele Bijbel een latere historische reconstructie is, en dat geldt voor Moses en de uittocht uit Egypte, voor koning David (koning van de koningen is een Perzische uitvinding) en zijn tempel, voor zijn koninkrijk van 1000 v. Chr., voor de stad Jericho en zijn instortende muren.

Daarvan is uit archeologisch onderzoek of uit ander wetenschappelijk bronnenonderzoek geen flintertje bewijs gevonden. Zelfs in het Oude Jerusalem is er gedurende de afgelopen 150 jaar uitgebreid onderzoek gedaan, ook daar is geen enkel bewijs, materieel of empirisch, te vinden van het koninkrijk van David.

70 jaar onderzoek heeft niet het verblijf van Joden in Egypte en de uittocht uit Egypte kunnen aantonen, noch van het geloof in de God van Israël. Dit is alom bekend maar toch wordt dat genegeerd net als Joshuas verovering van Kanaän. Ook wordt er geen melding gemaakt van militaire veroveringen, en van de twaalf stammen. Onlangs is aan het licht getreden dat hoogstwaarschijnlijk Jahweh (Jehova) een vrouwelijke gezel had. Kortom, het Oude Testament is een en al fictie. De verhalen over Saul, David en Solomon en hun opvolgers berusten op een levendige fantasie maar niet op bewezen historische feiten.⁸

Nog steeds wordt in orthodoxe kringen de Bijbel letterlijk opgevat terwijl toch algemeen bekend is dat die voor een niet onbelangrijk deel ontleend is aan oude mythen en tradities uit het Midden-Oosten, om wat dit betreft een voorbeeld te geven: het Gilgamesh epos is afkomstig uit het tegenwoordige Irak.

⁸ De Bijbel is een reeks van boeken. Christenen maken onderscheid tussen het Oude Testament (de Koran heeft er drie) en het Nieuwe testament, het Oude testament leunt zwaar op de Babylonische geschiedenis en mythen en later op de Hellenistische religieuze invloeden en interpretaties. (Zeus, God van de goden, Koning van de goden, representatie van de representaties, we kunnen hier spreken van mono-polytheïsme; Dionysus is zoon van Zeus, de drie-eenheid zijn de drie attributen, gezichten of personages van een God?

Baruch Spinoza beweerde in de 17de eeuw al dat Moses de Pentateuch, de vijf boeken van de Hebreeuwse Bijbel *niet* had geschreven.

Maar dat geldt niet voor Palestina en zijn geschiedenis die we al heel vroeg in de tijd terug te vinden, zoals in Assyrische, Egyptische bronnen, later in Grieks teksten en in Romeinse en Byzantijnse administratieve notities.

De regio Palestina was een van de eerste in de wereld waarin in de Vroege Bronstijd al sprake is van menselijke bewoning, agrarische gemeenschappen, indrukwekkende stedenbouw en een in materieel opzicht hoge graad van beschaving. Zo was Jericho van 1100–800 jaar voor Chr. een Palestijnse stad die zelfs als een van de oudste steden van de wereld te boek staat.

Kortom Palestina, al vermeldt in de late Bronstijd, is een regio met een rijke geschiedenis die later ook nog de invloed heeft ondergaan van de Hellenistische, Romeinse en Byzantijnse cultuur en het Ottomaanse rijk.

Sinds enige tijd worden de geografische kaarten van dat gebied door de Zionistische politieke autoriteit gemanipuleerd.

We kunnen, als alternatief voor het oude perspectief van Mercator, waarlijk van een Joodse projectie spreken die gebaseerd is op een geopolitieke strategie.

En die gaat ver, alle plaatnamen, geografische sites en landschappen en de 'lieux de mémoire' zijn vervangen door Hebreeuwse namen.

Deze ontwikkeling is ten koste gegaan van het Palestijnse volk. Zij is door de omstandigheden opgezaaid met een wezenlijk probleem.

En dat probleem is het in de 19de eeuw opgekomen denken over natiestaat, nationalisme en 'nationbuilding'. Dat is allemaal aan Palestina voorbijgegaan, vanwege het koloniale verleden, van dat gebied.

Spraken de zionisten van het eerste uur aanvankelijk nog over een thuisland, en *niet* over een natiestaat, dat inzicht is vanaf de Tweede Wereldoorlog totaal veranderd.

Dat heeft er al met al toe geleid dat na 1948 het Palestijnse volk slachtoffer is geworden. Zo werden er alleen al in 1948 honderden dorpen verwoest en honderdduizenden Palestijnen van hun geboortegrond verdreven.

We mogen de conclusie trekken dat Israëls Bijbelse archeologie een seculiere religie, een Judaïstische (Joodse) strategie en annexatie van eigenaarschap is en dat het systematisch opleggen van Bijbelse, Talmoedische namen, een grote ontkenning is van de oude Palestijnse en islamitische erfenis.⁹

G. Een nieuwe vorm van kolonialisme

Palestina is een kwestie van kleur, merkte Orwell in 1945 op. Wit en zwart zijn in dat land tegenover elkaar komen te staan, de Jood is een witte man en de Palestijn een zwarte man.

De tegenstelling tussen wit en zwart, tussen nazi en antinazi kwam duidelijk aan het licht toen Menachem Begin, lid van een zionistische terreurorganisatie, na de Nakba in 1948 een bezoek bracht aan de VS.

Begin was de man die ooit door zijn rivaal Ben-Gurion voor 'hitleriet' werd uitgemaakt. Nu sprak hij zich uit voor een vrij en democratisch Joods Palestina.

Deze uitspraak deed Hannah Arendt en Albert Einstein naar de pen grijpen. In een ingezonden brief in de New York Times geven zij hun reactie: Om nu over vrijheid, democratie en anti-imperialisme te spreken, terwijl zij, Begin c.s., zich tot voor kort nog openlijk engageerden met het nationaalsocialisme en het fascisme, is volgens het duo een schande.

En voegen zij eraan toe, er bestaat 'een reëel gevaar dat een overtuigd nationalist geen andere keuze heeft dan een overtuigd racist te worden', 'de Joodse natiestaat is een dom idee' (Hannah Arendt).

⁹ Het Europese politieke zionisme beschouwde in het begin van de 20ste eeuw de Palestijnen als Arabieren (Arabische christenen, Arabische Joden, Arabische moslims etc.).

Ook David Ben-Gurion, de eerste premier, was na stichting van de staat Israël in 1948 bekeerd en verfoeide iedereen die niet-Joods was met de Bijbel in de hand en de Holocaust als troef op de achterhand.¹⁰

Vanaf die koerswijziging was Israël een land dat waakzaam moest zijn voor een nieuwe Holocaust en dat is het tot nu toe gebleven. Dat vertaalde zich in een strategie om voortaan de Palestijnen te desavoueren. Volgens de al genoemde Begin waren de Palestijnen Arabieren, nieuwe nazi's, en voor hem was de toenmalige president van de Palestijnse autoriteit, Yasser Arafat, doodgewoon de nieuwe Hitler.

Voortaan werd iedereen die kritiek had op Israël bestempeld als antisemiet, en dat gold ook voor het antizionisme dat gelijkgesteld werd met antisemitisme. In het verleden, in het begin van de 20ste eeuw, was er ook van joodse zijde kritiek op het zionisme. Die hield in dat er teveel nadruk werd gelegd op het stichten van een nationale staat, dat op een zeker moment zo- maar zou kunnen verzanden in een abjecte vorm van nationalisme en racisme.

Voor wat betreft dat laatste was het een aantal liberale Joden ook niet vreemd zo nu en dan een discriminatoire beschuldiging te uiten aan het adres van hun mede-lotgenoten.

Zo noemde de Jood Walter Rathenau, vermoord in 1922, de zionisten, een Aziatische horde. Karl Marx, de voorvechter van de bevrijding van het proletariaat, noemde zijn vriend Ferdinand Lassalle een Joodse neger.

Bovengenoemde personen vormden een elitaire minderheid die de Joden als representatief zagen voor het in hun ogen verderfelijke kapitalisme. Het mag dan ook niet onvermeld blijven dat deze Joodse hervormers zich negatief uiten over de achterlijke en bijgelovige *Ostjuden* die uit Polen en het Tsaristische Rusland afkomstig waren.

¹⁰ Ronald Reagan had in 1982 Begin beschuldigd van het plegen van een 'holocaust' toen Israël Libanon binnenviel en daar een grote slachting aanrichtte.

Een verklaring is dat een niet onaanzienlijke groep van bekende Joods intellectuelen warme pleitbezorgers waren van gelijke en onvervreemdbare rechten van de mens en zich opwierpen als internationalisten (Leon Trotski, Karl Marx, Rosa Luxemburg, Hannah Arendt en vele anderen).

Voor hen betekende het proces van secularisering van de westerse Jood dat de culturele en religieuze identiteit ingewisseld diende te worden voor een politieke identiteit. Een tegengeluid van het standpunt van de liberale Joden was afkomstig van de fanatici onder de zionisten die toen al over een Groot Israël spraken, dat zou dan volgens de Bijbel het land moeten zijn tussen de rivier in Egypte (de Nijl?) en de rivier de Eufraat, zoals in het boek Genesis aan Abraham is beloofd.

Bij Theodor Herzl, die aan de wieg stond van het zionisme, was de nationalistische neiging om de materiële macht en de politieke heerschappij te veroveren al duidelijk aanwezig.

Maar niet iedereen was het daarmee eens. Stefan Zweig, de bekende schrijver, was een fel criticus van Herzl en zijn zionisme, hij noteerde: 'Ik zie het als een missie het Joodse nationalisme uit te bannen'.

En hij had meerdere medestanders, zoals de filoloog Victor Klemperer, een overlever van de Holocaust, die later in zijn dagboeken schreef dat 'de zionisten die terugverlangen naar een Joodse staat van voor het jaar 70 na Chr., net zo erg zijn als de nazi's.

Israël werd na 1948 als een Europees land gezien. Alle immigranten werden tot treurens toe onderricht over de Holocaust en over de vredestitelers in het land, zoals Simon Peres, minister-president en president.

Anderen, werden afgeschilderd als leden van de 'Judenrat' en uitgescholden voor kapo's. Zo werd Yitzhak Rabin afgebeeld in een nazi-uniform, en vanwege zijn vredesinitiatief in 1995 werd Rabin in datzelfde jaar vermoord door een orthodoxe Jood.

Alle andersdenkenden worden vanaf die tijd in Israël weggezet als antisemieten: Alleen een Joodse staat kan nog het Joodse

bloed beschermen, riepen de orthodoxe Joden in koor. Intussen kregen de Palestijnen het scheldwoord Arabier naar hun hoofd geslingerd. Arabieren en nazi's zijn voor de orthodoxen één pot nat.

Een paar jaar na de eerste Intifada 1987–1993, toen Hamas werd opgericht, was er sprake van een grote toestroom van orthodoxe Joden uit de VS, wat de schrijver Philip Roth deed verzuchten: 'Israël had plek voor Joden moeten zijn om een normale Jood te worden. Maar al diegenen die uit VS zijn gekomen zijn 'religieus gek' of 'allebei'.¹¹

De les die Israël getrokken had uit de Holocaust (Shoah) is geïstitutionaliseerd en in een systeem van repressie omgezet. Ook vond er in Israël een nog verdere verrechtsing plaats na het aan de macht komen – na de Tweede Palestijnse Intifada, 2000–2005 – van de Likud-partij waarvan veel Joodse burgers die uit het Midden-Oosten afkomstig waren, lid werden.

Na 2008 verergerde de situatie in de Palestijnse gebieden, alles leek geoorloofd: het slopen van huizen, het gericht doden van Palestijnen, het bezetten van het land, het willekeurig opsluiten en martelen van gevangenen.

In Palestina werd het steeds duidelijker dat de mensheid verdeeld is in sterken en zwakken, de zwakken, de slachtoffers zijn tot de grote vijand verklaard, zij worden nazi's genoemd, zij zijn in de ogen van veel Joden de nieuwe 'Untermenschen'.

De sterken doen wat hun goeddunkt, de zwakken zijn altijd de dupe, zei Thucydides al.

Langzaamaan was de Joodse identiteit richting de westerse witte identiteit verschoven. In zijn boek *De wereld na Gaza*, uit 2025 plaatst de Indiase filosoof Pankaj Mishra de ontwikkeling in Palestina in het licht van het witte suprematisme.

¹¹ Opmerkelijk is het feit dat voor de orthodoxe protestanten in de VS – die voorheen fel gekant waren tegen het jodendom en de islam – Israël nu symbool staat voor 'de wederkomst van een Christus'.

Aanvankelijk werden de Joden, zoals in het werk van een aantal antikoloniale auteurs, o.a. Frantz Fanon en Edward Said, geschaard onder de Aziatische en Afrikaanse volkeren die zich afzetten tegen het witte ras en de witte beschaving. Dat verzet had zich vertaald in talloze koloniale projecten.

Kortom zij, de auteurs, legden een verband tussen het westerse imperialisme in Azië en Afrika en het nazi-imperialisme in Europa. Maar de gevestigde macht in de VS en Europa had een heel andere lezing. Na de Tweede Wereldoorlog werd het Sovjettotalitarisme als het enige grote kwaad gezien.¹²

Het racisme zoals dat bestond in de Amerikaanse en westerse samenleving werd losgekoppeld van het Hitlers nazisme evenals van het slavernijverleden, het kolonialisme en imperialisme.

Ook in Israël volgende een reactie. Het land had na de Zesdaagse oorlog van 1967 van het westen de vrije hand gekregen.¹³ En daar maakte ze maar al te graag gebruik van. Zij besloten uit repercussie dat al het veroverde land 'verjoodst' moest worden.

Opvallend was dan ook niet dat Israël in die tijd een goede verstandhouding had met het apartheidsregime in Zuid-Afrika. De premiers John Vorster, voormalig nazi en Pieter Willem Botha waren pro-Joods i.t.t. Nelson Mandela die na zijn gevangenschap verkondigde: wij zijn niet vergeten dat Israël de apartheid heeft gesteund.

In Zuid-Afrika waren het naast de Afrikaners vooral de Joodse Zuid-Afrikanen die de apartheid relativeerden.

Om kort te gaan: In Israël heerst voortaan de heilig verklaarde sociaal-darwinistische overtuiging dat een ras, volk of land dat niet overheerst wordt, overheerst zal worden en dat zij

¹² De Joodse staat is nota bene opgericht met steun van de Sovjet Unie en de Oost-Europese staten die toen nog onder invloed van de Sovjet Unie stonden.

¹³ Na 1967 volgde de Jom Kipoeroorlog 1973, vervolgens de Libanonoorlog 1982 en nu de Gazaoorlog en de oorlog in Zuid-Libanon.

anders het onderspit zal delven in het wereldwijde gevecht om grond, bestaansmiddelen en markten.

De 'Deutsch–Israëlische Freundschaft' (DIF)

Minder dan twee maanden voor de aanval van Hamas had Israël, met goedkeuring van de VS, een zeer grote wapendeal gesloten met Duitsland. Na 2023 is die nog verveelvoudigd. En dat geschiedde door een land waar aan het einde van de 20ste eeuw slechts 164 mensen veroordeeld zijn voor de moord op 6 miljoen Joden.

Na de Tweede Wereldoorlog kregen de nazioorlogsmisdadigers belachelijk lage straffen, de meesten werden helemaal niet vervolgd met als reden dat het overheidsapparaat draaiend gehouden moest worden zodat het land niet in een complete chaos zou vervallen.

Voor Duitsland was en blijft Israël een westers bolwerk, een vooruit geschoven positie van het westen. Bij onze burens, en niet alleen bij onze burens, heerst er een ware 'filosemitische' furie. In Duitsland is er meer dan in andere landen sprake van een filo-Israëlisme.

De vraag die in dat land te weinig of zelfs helemaal niet wordt gesteld, is: waarin onderscheiden de schending van de mensenrechten in Auschwitz zich van die in Gaza of de Westelijke Jordaanoever?

En dan moet je toch de conclusie trekken dat wat nu in Gaza plaatsvindt niet alleen gesproken kan worden van een Israëlisch kwestie, maar vooral ook van een Palestijnse kwestie. Ondanks al dat niets ontziende geweld weigeren de Duitsers om Israël als moordenaar te zien terwijl ze gezien hun verleden toch beter hadden moeten weten.

De talloze foute keuzes die Duitsland heeft gemaakt in de jaren zestig zoals hun felle verzet tegen de onafhankelijkheid van Afrikaanse en Aziatische landen, is genoegzaam bekend.

Zij hadden omstreeks het begin van de 20ste eeuw toch al een enorme traditie opgebouwd van een ongekend wrede uitroeiing

van volkeren in Zuidwest- en Oost-Afrika. Verder mag hun uit de hand gelopen actieve inzet in Aziatische landen en eilanden niet onvermeld blijven. Ondanks of misschien wel dankzij dat verleden blijft Duitsland het moordzuchtig etnisch nationalisme van de machthebbers in Israël steunen.

Ook in de ogen van de Amerikanen is het voor hen onoverwinnelijke Israël een zetbaas in het Midden-Oosten. Als Amerika dat land niet massaal zou steunen, zo wordt gedacht, loopt het gevaar dat het opnieuw te maken krijgt met een tweede Holocaust.

Er is niet alleen wat Duitsland betreft een 'Deutsch-Israëlische Freundschaft' maar ook een 'Deutsch-Russische Freund-schaft'. Al voor de Tweede Wereldoorlog leverde de Sovjet Unie op grote schaal olie aan het Nazibewind ter ondersteuning van de oorlogsmachine in het Duitse Rijk. Er werd zelfs een pact gesloten tussen beide landen.

Ook na de Tweede Wereldoorlog was er duidelijk sprake van een Duits-Russisch vriendschapsverdrag, getuige de nauwe banden van o.a. Gerard Schröder (SPD) en Martin Hoffman (CDU) met Gazprom. Pas in 2022 werd, nadat Poetin Oekraïne was binnengevallen, de band verbroken.

H. Antisemitisme nu

Antisemitisme lost de nationale noch de maatschappelijke problemen van een volk op (Emil Cioran)

Na 9/11 stelde een aantal denkers zoals o.a. Alain Badiou dat het inbrengen van de Joodse identiteit in het publieke debat gebruikt werd als een moreel schild: kritiek op politieke machtsstructuren werd weggezet als verdacht of onwenselijk.

Alle kritiek werd geschaard onder de noemer antisemitisme. De Franse socioloog Éric Fassin opperde in 2024 dat het antisemitisme tegenwoordig ingezet wordt als een retorisch wapen. Hoe dan ook, pas in 2025 horen we de eerste meer kritische geluiden in het antisemitisme debat. Geleidelijk aan wordt het

filosemetisme steeds meer gezien als een reactionair fenomeen. (De Jood wordt in het publieke discours gebruikt als een wapen tegen alles wat niet-westers is en dat geldt ook voor andere religieuze stromingen, zoals de islam).

Het gelijkstellen van het jodendom en het zionisme heeft geresulteerd in een nieuwe geconstrueerde Joodse identiteit, waarbij de Joden gezien worden als verdedigers van de westerse beschaving, zoals de VS zich ook altijd heeft opgeworpen als 'beschermmer' van westerse waarden en normen (welke dan ook?) en van hun eigen economische en politieke belangen.

Dit ondermijnt volgens Sai Englert, universitair docent Universiteit Leiden, de ontwikkeling van Joodse gemeenschappen omdat zij in de rol worden gedrukt die min of meer aansluit bij de heersende staats- en politieke belangen en niet noodzakelijkerwijs bij hun eigen ervaringen en politieke overtuigingen.

Verder heeft de morele claim die zij leggen op het antisemitisme, tot gevolg dat andere machtsstructuren, zoals kolonialisme, racisme, controversiële buitenlandse interventies uit beeld blijven.

Dat doet denken aan de *Hofjude*, de Jood die vroeger door de adel uitgenodigd werd om de economie te verrijken, maar die zodra de politieke wind draaide, net zo gemakkelijk tot zondebok werd gemaakt. (Onlangs riep Trump ook een groep academische Joden op als moderne Hofjoden).

Tegenwoordig is de situatie anders, zij hebben nu de staat Israël als beschermheer. Maar het is wel een staat die steeds verder afgedreven is naar extreemrechts, een staat met neonazistische tendensen. Vroeger zou je zeggen een duivelse staat, die, wie weet, op weg is naar de vernietiging van diezelfde staat.

Netanyahu beschouwt het antisemitisme niet als een vorm van racisme of xenofobie, maar als het pure kwaad dat vijfhonderd jaar voor Christus is begonnen om vervolgens te roepen dat tegenwoordig het grootste gevaar van de militante islam afkomstig is.

Ook Nietzsche had zo zijn eigen gedachten over dit vraagstuk. Volgens Nietzsche zijn de Joden het merkwaardigste volk van de wereldgeschiedenis, zij hebben tot elke prijs het *zijn* bevoordeeld. De prijs was een ingrijpende 'vervalsing' van alle natuur, van elke werkelijkheid van zowel de binnen- als de buitenwereld. Zij vervalsten de waarden en vonden nieuwe morele idealen uit. Zij gingen de realiteit ontkennen, zij stonden zelfs vijandig tegenover de realiteit. De '(joodse) discipelen' hadden een niet te blussen behoefte aan vergelding en wraak. Volgens Nietzsche waren zelfs Plato en de stoïcijnen joodse kwezelaars.